

Arbetsmarknadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse

Datum:
2025-09-03

Diarienummer:
AMN-2025-00534

Handläggare:
Walaa Tammela

Verksamhetsuppföljning vuxenutbildning september 2025

Förslag till beslut

Arbetsmarknadsnämnden beslutar

1. **att** lägga information till handlingarna.

Ärendet

Ärendet innehåller en redovisning av rapporten *Utvärdering av yrkesutbildningar i Uppsala kommun* som erbjudits under åren 2019 – 2021. Utvärderingen visar att yrkesutbildning generellt stärker individens möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden. Två år efter avslutad utbildning har 84 procent av deltagarna arbete som huvudsaklig inkomstkälla, vilket är jämförbart med gymnasiala yrkesprogram.

Beredning

Ärendet har beretts av arbetsmarknadsförvaltningen.

Ärendet har inga konsekvenser sett ur perspektivet för barn, jämställdhet eller näringsliv.

Föredragning

Utvärderingen bekräftar att yrkesutbildningar generellt stärker individens möjligheter till etablering på arbetsmarknaden. Två år efter avslutad utbildning har 84 procent av deltagarna arbete som huvudsaklig inkomstkälla, med en medianinkomst på 259 000 kronor. Utfallet är i stort sett jämförbart med gymnasiala yrkesprogram.

Utfallet varierar dock mellan utbildningsområden. Bäst resultat syns inom bygg och anläggning, restaurang och livsmedel, VVS och fastighet, vård och omsorg, el och energi samt barn och fritid (87–90 procent i arbete två år senare). Svagare resultat finns

inom försäljning och service samt naturbruk (59 respektive 69 procent). Traditionellt manliga utbildningar ger högre inkomster, medan traditionellt kvinnliga utbildningar som vård och omsorg, barn och fritid samt restaurang och livsmedel uppvisar den bästa matchningen mot arbetsmarknaden.

Vidare framkommer att utrikesfödda, framför allt från Asien, Afrika och Sydamerika, utgör en majoritet av deltagarna. Denna grupp har högst avslutandegrad och högst disponibel inkomst två år efter utbildningen. Samtidigt har individer med enbart grundskoleutbildning störst risk för avbrott.

Utredningen bygger på en metod där verksamhetsdata kombineras med registerdata från Statistiska centralbyrån (SCB). Det möjliggör en robust och långsiktig uppföljning. Slutsatsen är att Uppsala kommuns yrkesutbildningar generellt matchar arbetsmarknadens behov väl och skapar goda förutsättningar för arbete och egen försörjning.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt med föreliggande förslag till beslut.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 3 september 2025.
- **Bilaga 1** Sammanfattning av rapporten Utvärdering av yrkesutbildningar i Uppsala kommun.

Arbetsmarknadsförvaltningen

Helena Clementson
Förvaltningsdirektör

Arbetsmarknadsförvaltningen
RapportHandläggare:
Ulrika Grönqvist

Sammanfattning av rapporten: Utvärdering av yrkesutbildningar

Att utbilda sig är ett allmänt vedertaget sätt för en individ att bli mer attraktiv på arbetsmarknaden. I de flesta fall är en högre utbildning bättre än en lägre, allt annat lika. I rapporten *Utvärdering av yrkesutbildningar i Uppsala kommun* undersöks dels frågan om utbildning generellt leder till goda utfall i form av arbetsmarknadsanknytning, dels om specifika utbildningar leder till specifika arbeten. Individer som har påbörjat yrkesutbildningar som erbjuds av Uppsala kommun mellan åren 2019–2021 har studerats, och hur det gått för dem två år efter avslutad eller avbruten utbildning har följts upp. Som jämförelsegrupp har också individer som avslutat ett yrkesprogram på gymnasiet använts.

Först och främst bekräftas bilden av att allt annat lika, så är det bättre att ha avslutat en yrkesutbildning än att inte ha gjort det. Bland de som avslutar en yrkesutbildning inom Uppsala kommun, har 84 procent arbete som huvudsaklig inkomstkälla två år senare. Dessa individer är också överlag väletablerade på arbetsmarknaden, med en relativt sett god inkomst (median disponibel inkomst = 259 tkr). I hög grad är utfallet för denna grupp väldigt likt utfallet för gruppen som avslutar ett yrkesprogram på gymnasiet. Dessa generella resultat påverkas förstas av det ekonomiska läget samt större händelser som exempelvis pandemin år 2021.

Bäst utfall har yrkesutbildningar inom bygg och anläggning, restaurang och livsmedel, VVS och fastighet, vård och omsorg, el och energi och barn och fritid (87–90 procent av de avslutande har arbete som huvudsaklig inkomstkälla två år senare), medan försäljning och service och naturbruk har sämst utfall (59 procent respektive 69 procent av de avslutande har arbete som huvudsaklig inkomstkälla två år senare).¹ Traditionellt manliga yrkesområden, som bygg och anläggning, el och energi, VVS och fastighet ger högst inkomster – men även vård och omsorg ligger relativt sett högt vad gäller inkomst efter avslutad utbildning. För examinerade gymnasieungdomar som gått motsvarande yrkesprogram ser resultaten överlag lika ut de som avslutat en yrkesutbildning i Uppsala kommun.

Traditionellt kvinnliga yrkesutbildningar, så som vård och omsorg, barn och fritid och i viss mån restaurang och livsmedel ger bäst matchning mot arbetsmarknaden två år senare. Det vill säga, om man avslutar en utbildning inom något av dessa områden så

¹ Försäljning och service har avvecklats som utbildningsområde då man från verksamhetens sida redan identifierat att utbildningen i låg grad leder till arbete. Vad gäller naturbruksutbildningen så är arbetet inom sektorn i hög grad säsongsberoende, vilket kan vara

är det större chans att man arbetar inom samma yrkessektor två år senare jämfört med övriga utbildningar. På det stora hela är just vårdyrken vanliga, även bland de som utbildat sig inom andra yrkeskategorier. Mönstret för de som gått ett gymnasieprogram är i det närmaste omvänt, där traditionellt manliga yrkesprogram har bäst matchning mot arbetsmarknaden – kanske på grund av att kvinnor i högre grad vidareutbildar sig än män.

Vidare framkommer att individer födda i Asien, Afrika eller Sydamerika utgör majoriteten av deltagarna i yrkesutbildningar inom Uppsala kommun. Denna grupp uppvisar också högst avslutandegrad samt högst disponibel inkomst två år efter utbildningen, jämfört med både svenskfödda och personer födda i övriga Europa, Nordamerika eller Oceanien. En möjlig förklaring är en selektionseffekt: utrikesfödda kan i högre grad vara motiverade att fullfölja utbildningen, medan svenskfödda ofta har fler alternativa vägar till arbete eller vidare studier. Samtidigt visar resultaten att den högsta avbrottsgraden återfinns bland individer som endast har grundskoleutbildning.

Sammantaget kan sägas att individer som genomfört yrkesutbildningar mellan 2019–2021 i regi av Uppsala kommun har mycket goda möjligheter att få arbete som huvudsaklig inkomstkälla två år efter avslut. Utbildningarna matchar således sannolikt arbetsmarknaden väl, på så sätt att utbildningar erbjuds inom områden där det saknas arbetskraft.

Föreliggande utredning bygger på en metod där verksamhetsdata kombinerats med registerdata från SCB. Att nyttja en metod likt denna medför många fördelar och få nackdelar i utvärderingsarbetet. Individerna förblir anonyma samtidigt som de kan följas över tid, både innan tillfället för insatsen samt efter att insatsen har ägt rum. Detta ger stor flexibilitet i analysarbetet. Kommunala verksamheter behöver kunna utvärdera hur deras insatser fungerar, och detta är ett av de bästa sätten att faktiskt göra det på.